

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •

ILLUSTRERADT

MAGASIN

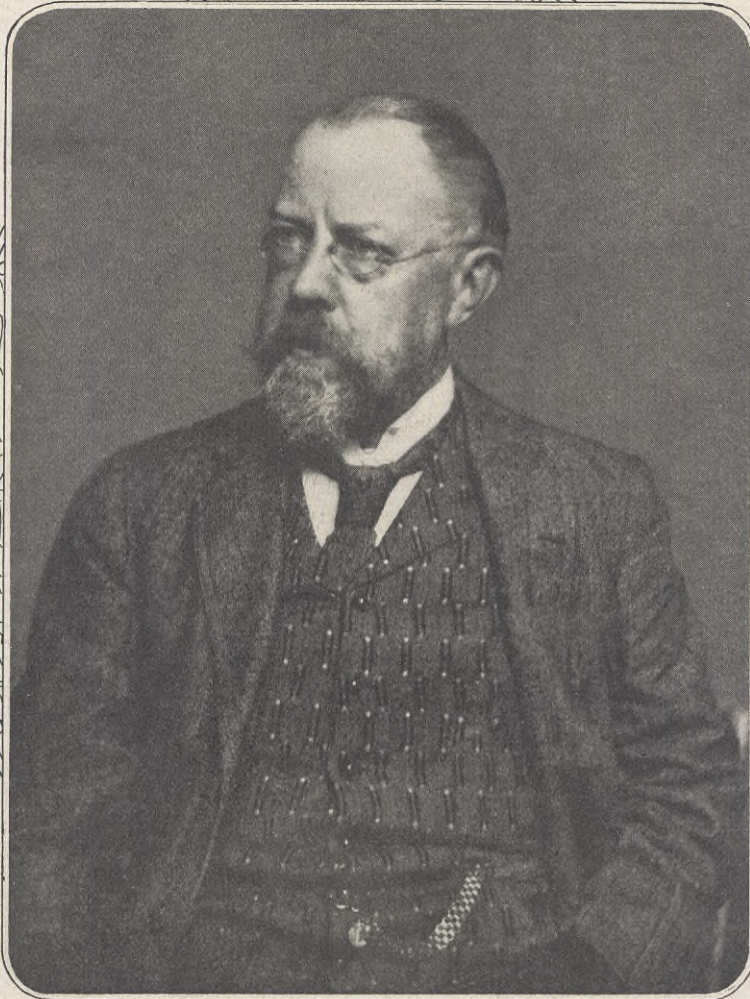

PARTI FRÅN MOLKOM. — FOTO W. DUHS, MOLKOM.

12TE ÅRG.

DEN 6 AUGUSTI 1911.

N° 45

Tydet porträt.

Kliche: Denst Silversparre.

Eerfried Kallstenius

GOTTFRID KALLSTENIUS.

TILL PORTRÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA.

Den frändskap, som säkerligen existerar mellan målarens och musikerns begåfning och som konsthistorien ger så många exempel på, binder Gottfrid Kallstenius psykologiskt samman med en släkt, där han står som den ende bildande konstnären bland tonsättare och tonkonstnärer.

Gottfrid Samuel Nikolaus Kallstenius föddes den 13 juli 1861 i Västervik och har således nyligen firat sin 50-årsdag. Han blef student och kom till Uppsala, men vid 22 års ålder gaf han vika för den trängande konstnärsdriften och blef elev af E. Perseus. År 1884 vann han inträde vid akademien, som han genomgick till 1888, då han för "Kyrkogård i högsommar" vann kungliga medaljen. Om man tillägger att han vistades i Frankrike och Italien 1891 till 1894, har man nämnt de märkligaste yttre upplevelsorna i en existens, som sedan dess har förflutit i arbetsfylld ro, vintrarna i Stockholm och på Storängen, somrarna i Källvik, norr om Västervik. Det är särskildt från den sistnämnda trakten, som han hämtat de motiv, som vi finna karaktäristiska för hans konst.

Landskapsmåleriet har liksom diktarkonsten sina poeter och sina prosatörer. Prins Eugen, Karl Nordström och Axel Fahlcrantz höra till den förra, Wilhelmson och Kallstenius till den senare gruppen.

Från Kallstenius' dukar klinga inga djupa orgeltoner, intet brännande temperament smälter färgerna på hans palett. Hans begåfning är mera nykter, men äger samtidigt något ovanligt vederhäftigt i sin osminkade verklighetskaraktär. Hans öga ser klart och skarpt utan att bländas af en glödande middagssol, hans pensel skildrar på sitt breda och kraftiga språk den mellansvenska naturen i dess olika facetteringar.

Man kan i de taflor, som Nationalmuseum äger af hans hand, följa hans utveckling mot större sanning och personlighet. Den äldsta af dem, "Förvildad trädgård" från 1895, hållen i en ärggrön ton, visar i behandlingen af motivet från Borgö mera af duktig teknik än originalitet. "Månskensnatt" från 1900 är färdigare som konstverk, men denna gottländska stämningbild ger ej på långt när det starka personliga intryck som museets senaste förvärf af konstnären, "Efter solnedgången" en brant, rödaktig klippvägg speglande sig i kvällslugnt vattnet.

Den genomlupna vägen är lång. Vi se honom sökande sitt speciella område, den rätta biten natur i den rätta belysningen. Han har funnit hvad han har sökt, och det svenska landskapsmåleriet har blifvit en son rikare. Han har valt ut dessa

tallbackar, som äro så betecknande för den småländska naturen. I stickande solsen har han målat dess grenverk och barr mot en obevekligt blå himmel och så skapat ett färgackord, som verkar ytterst personligt med sin friska sälta och sin rensande doft af barr och kåda. Konstnären har inga djupsinnigheter att säga oss, men han visar oss en gammal allbekant utsikt från en sida som vi ej hade observerat förut och som vi likväl så väl känna igen.

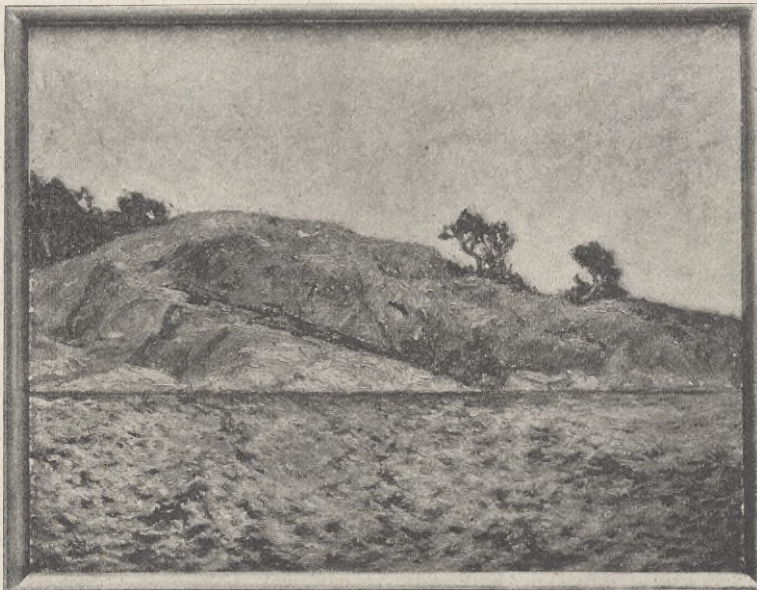
Så har också Gottfrid Kallstenius med rätta inför utlandet kommit att stå som en af de typiska representanterna för den svenska landskapskonsten. Han har belönats med medaljer i München 1890 och 1905, i St. Louis 1904 och Buenos Aires 1910. Och i många utländska gallerier väcka dukar med den välkända signaturen hemkänslor hos den svenske resenären. I Lybecks museum hänger "Höst" (1888), i Helsingfors "Gottländsk myr" (1902), i Budapest "Skog med forngravar" (1903), i Indianapolis, Nordamerika, "Tallbacke" (1904), och i Nya Pinakoteket i München en duk med samma titel daterad följande år. Betydligt rikare är han, naturligt nog företrädd i svenska samlingar. Utom i Nationalmuseum finna vi verk af hans hand i Göteborgs museum: "Sommardag" (1896) "De yttersta träden" (1900) "Mot skymningen" (1908); i Malmö museum "Småland" och i Helsingborgs museum "Österkust" (1908).

Bland verk på offentliga platser må äfven nämnas det stora landskapet i Dramatiska teaterns foajé. Det har till en viss grad samma egenskaper som de andra väggmålningarna i samma rum att mindre verka dekorativ målning än stafflitafla. Men som sådan är den med sin klingande färgprakt af stark verkan och ett ypperligt exempel på en sida af Kallstenius' konst, en motivkrets som han ofta återvänder till, röda tallstammar, glödgade af solnedgången.

Den klarsynta, förstående blick på yttervärlden, som förlämnar Kallstenius produktion dess stora dokumentariska värde, utmärker äfven konstnären som partiman. På sin ledande plats inom Svenska konstnärernas förening har han sökt att gent emot de se-

paratistiska intressena arbeta för ett fruktbringande samarbete mellan desklida konstnärssammanslutningarna. Framgången har inte alltid krönt dessa ansträngningar. Jag föreställer mig att han har funnit sin bästa tröst i det hängiina studiet af en natur som kan vara lika nyckfull som ett ohandterligt konstnärssinne.

Så borde han också kunna underskrifva hvad Corots vän, landskaps-

AUGUSTIVÄDER. Oljemålning af Gottfrid Kallstenius.

OSCAR II:s SARKOFAG I RIDDARHOLMSKYRKAN.

H. 8 D:s STOCKHOLMSFOTOGRAF.

Kliché: Kem. A.-D. Bengt Sjöström, Sthlm.-Gbg.

målaren Français en gång skref: — De som älska naturen och anstränga sig att begripa och fördjupa den, finna belöningen för sina ansträngningar, åtminstone i sig själva.

Men Gottfrid Kallstenius har funnit en annan belöning än en själfstillfredsställelse, som med hans blygsamma, fina karaktär helt säkert ofta måste slå om i själfkritisk missbelåtenhet med det egna verket. Det är den allmänna sympati och förståelse som från publikens sida har kommit den utmärkte konstnären och genomsvenska verklighetsskildraren till del.

Kallstenius är styrelseledamot i Svenska konstnärernas förening och upprätthåller sedan ett år

lärarebefattningen i dekorativ konst vid kungliga konsthögskolan.

A. Gauffin.

*

Den för någon tid sedan beställda sarkofagen för Oscar II:s kista har i dagarna blifvit uppställd i Bernadotteska grafkoret i Riddarholmskyrkan, och den 27 juli förflyttades konung Oscars stof till den nya sarkofagen. Den har utförts efter ritningar af hofintendenten Lindegren. Den har fått sin plats alldeles framför Karl Johans stora sarkofag längst upp i koret, men är betydligt mindre än stamfaderns och kommer icke att skymma denna.

Per fotograf.

ÅKERS STYCKBRUKS CORPS DE LOGIS. (Se text å sid. 720.)

Kliché: Bengt Sjöström.

PRINSESSAN MARIA I HELSINGFORS: Vid afresan med ångaren "von Döbeln". 1. Prinsessan Maria. 2. Guvernören öfver Nylands län, Nyman. 3. Generalguvernör Seyn.

På genomresa från Petersburg till Stockholm besökte *her-tiginnan af Södermanland* den 27 juli *Helsingfors*. Prinsessan, som mottogs af generalguvernör Seyn m. fl. gjorde bl. a. en rundtur genom staden.

GONZALO DE QUESADA, Kubas minister i Berlin, som nyligen besökt Stockholm.

Ryska kryssaren "*Bogatyr*" har i dagarna gjort ett besök i Stockholm. *Bogatyr* är ett jämförelsevis nytt fartyg, byggdt 1901, och har 6,550 tons displacement. Det hör till de få kvarlevorna från den blodiga dusten mellan Ryssland och Japan, då *Bogatyr*s namn ofta var synligt i meddelanden från krigsteatern.

(Till ill. å sid. 709.)

Ett 40-tal *engelska pedagoger* anlände den 30 juli till Stockholm för att studera hufvudstadens skolor och andra sevärdheter. Till deras ciceroner i hufvudstaden hade folkskoleöfverstyrelsen utsett läroverksrådet N. G. W. Lagerstedt och öfverlärare Carl Lidman. I programmet ingick föreläsning af Sofias och Engelbrekts folkskolor, Östermalms nya läroverk samt fröken Anna Sandströms elementarskola och seminarium. I Engelbrekts folkskola skulle främringarna äse den pågående slöjden för gossar och i Sabbatsbergsparken friluftsslekar af folkskolebarn.

Bland de lokaler som för öfrigt skulle visas voro Storkyrkan, stadsfullmäktiges lokaler i börshuset samt folkskoleöfverstyrelsens lokaler vid Fredsgatan.

Stockholm har i dagarna gästats af Kubas minister i Berlin *Gonzalo de Quesada*. Hans besök gällde åstadkommande af bättre affärsförbindelser mellan Kuba och Sverige samt att intressera några svenska mejerister och trädgårdsodlare för att slå sig ned på Kuba.

RYSKA KRYSSAREN "*BOGATYR*" som i dagarna besökt Stockholm.

Ledare för färden, som efter stockholmsbesöken ställes till Petersburg, är mr Thomas Gautrey.

Argentinas nyutnämnda *generalkonsul i Sverige*, hr *Horacio L. Mayer*, har i dagarna anländt till Stockholm.

Hr Mayer, som anses såsom en af *Argentinas* mest dugande konsulära tjänstemän, har förut varit generalkonsul i Kanada. Han lyckades därunder uppdrifva totalsiffran för export och import mellan Argentina och Kanada från 1½ till 5 miljoner. Som belöning för sitt arbete i Kanada har han förflyttats till den viktiga posten i Stockholm.

Ett lag ur *London Athletic Club* tävlade den 30 juli i Stockholm med svenska idrottsmän. Det engelska laget består af idel förstklassiga förmågor, och matchen mellan dem och åtskilliga af våra bästa svenska idrottsmän blef därför synnerligen intressant. Segrar och nederlag växlade om hvarandra, men slutresultatet af de 11 olika täflingarna blef att svenskarna fingo 7 poäng medan engelsmännen upp-nådde 5.

Måndagen den 24 juli började på Särö en tennisvecka, som söndagen den 30 juli afslöts med prisutdelning, hvilken för rättades af konungen. En bland de mest uppmärksammade tällingarna var det på torsdagen den 27 arrangerade dubbelspelet mellan mr O'Hara Murray och hr E. Lindemann — hrr O.

1. DET ENGELSKA LÄRAREBESÖKET I STOCKHOLM: Färdledaren mr Thomas Gautrey (X); midt emot en af ciceronerna, läroverksrådet dr Lagerstedt.
3. HORACE L. MAYER, Argentinas nuutnämnde generalkonsul i Sverige.

Foto. Lamm, Stockholm.

Kliche: Bengt Sjöqvistparre.

REDAKTÖREN FÖR "THE WORLD" I NEWYORK MR WILLIAM JOHNSTON (X) MED FRÜ, på besök i Stockholm. I midten dr Etzel.

Nylén och Ch. Wennergren. De två förstnämnda, utländska spelarna ha förut, bl. a. i Tyskland, dokumenterat sig såsom ett utmärkt samspelt par, och

det blef därför en stor öfverraskning att de besegrades af sina unga svenska motståndare. Spelet betecknas såsom det bästa som presterats på svensk bana.

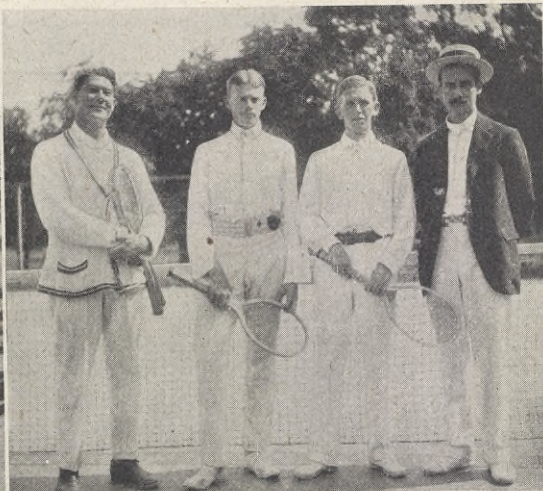

Foto. Lamm, Stockholm.

DET LAG UR "LONDON ATHLETIC CLUB", som nyligen i Stockholm täflat med våra bästa svenska idrottsmän.

Foto. Lindholm, Gbg.

FRÅN TENNISVECKAN PÅ SÄRÖ: Fr. v. Mr O'Hara Murray, Nylén, Wennergren och Lindemann.

Kliche: Bengt Sjöqvistparre.

SVENSK SLÖJD I AMERIKA.

Efter fotograf.

FRÅN DET SVENSKA SLÖJDSEMINARIET I BOSTON: SENASTE ÅRSKLASSEN.

Kliché: Kem. A.-B. Ernst Sjöversparre, Sthlm.-Gbg.

Det är snart 25 år sedan den svenska slöjden mera allmänt började finna användning vid undervisningsanstalter i Amerika; i våra dagar är den pedagogiska slöjden införd i samtliga de Förenta staterna. Mest bemärkt af de seminarier, där lärare och lärarinnor i slöjd utbildas, är det *Svenska slöjdseminariet i Boston*, hvilket sedan nära 25 år tillbaka förestås af vår kände landsman dir. Gustaf Larsson. Kursen är vid detta läroverk ettårig, fördelad på tvänne terminer. Inträdesfordringarne äro ställda betydligt högre än i Sverige. Som exempel på anstaltens anseende kan meddelas att dir. Larsson för några år sedan af indiska regeringen erhöi kallelse att införa den svenska pedagogiska slöjden i vissa delar af Indien, ett uppdrag som han med framgång utförde.

Ovanstående bild visar den senaste årsklassen

elever. Längst till v. synes, sittande, skolans förste lärare, Josef Sandberg, (svensk) samt därtill dir. Larsson, bredvid honom, likaledes sittande, miss Sophie Audros, lärarinna vid seminariet. Bland eleverna märkas tvänne svenska lärarinnor, frökarnarne Ruth Wennberg och Elisabeth Persson, hvilka förut genomgått kurser vid Nääs.

* * *

Svenska bokhandelsskolans femte läsår pågår f. n. i Stockholm. Skolan, som är afsedd för såväl manliga som kvinnliga bokhandelsmedhjälpare, har i år 24 elever. Föreståndare är professor C. A. Fahlstedt. Kurserna omfatta litteraturhistoria, bokhålleri och bokföring, bokhandelsteknik, handelsrätt m. m.

H. 8 D:s STOCKHOLMSFOTOGRAF.

SVENSKA BOKHANDELSSKOLAN. 1. Föreståndaren prof. C. A. Fahlstedt. 2. En af lärarna, hr Carl Lundahl.

Kliché: Kem. A.-B. Ernst Sjöversparre, Sthlm.-Gbg.

SVERIGES UTSÄDESFÖRENINGENS 25-ÅRSJUBILEUM I SVALÖF.

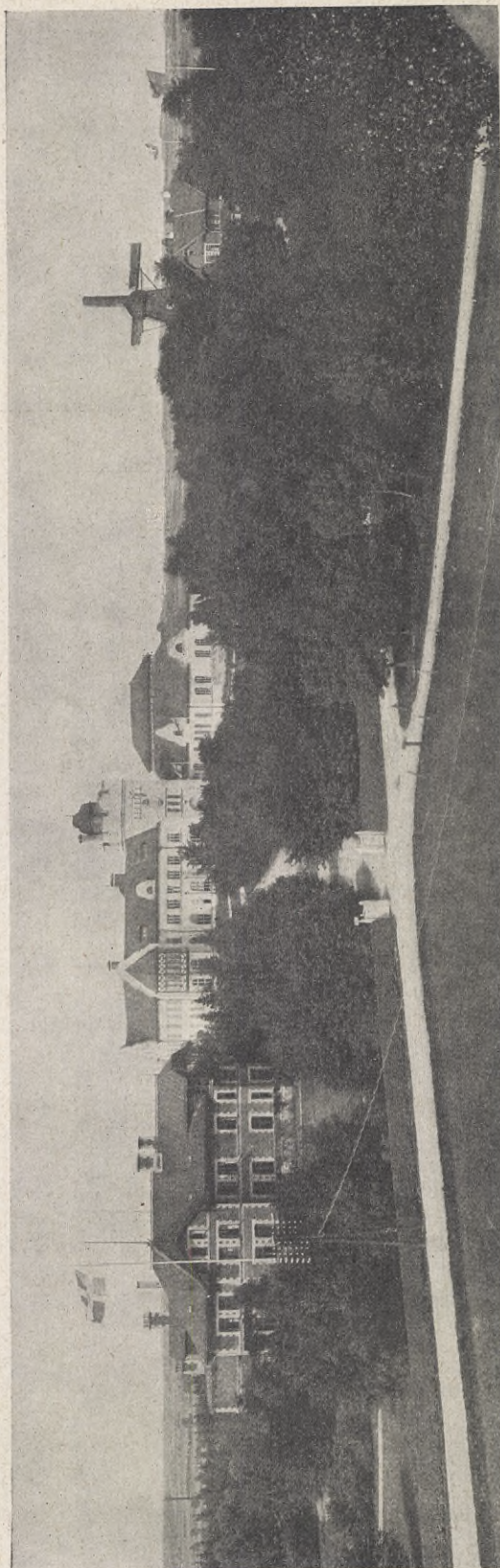

Foto. Rahmn, Lund o. Malmö
 SVENSKA UTSÄDESFÖRENINGENS BYGGNADER
 I SVALÖF.

7. v.: SV. UTSÄDESFÖRENINGENS STYRELSE:
1. Friherre Nils Trolle, ordf.	2. Landshöf- ding friherre F. De Geer.	3. Öfverdi- rektör von Feilitzen.	4. Friherre M. Ramel,	5. Friherre Jo- han Gyllen- stierna.	6. Dr. Otto dersson.	7. Smidt.	8. Kap- ten Sigge Flach.	9. Fri- herre H. Ra- mel.	10. Riksdags- man P. Paulsson.	11. Disponent E. Åkerman.	12. Dir. An- dersson.	13. Greve James Hamilton.	14. Direktör Müller.

PROF. NILSSON.

(Se text o. ill. å nästa sida.)

Efter fotograf. SVERIGES KÖRSNÄRSMÄSTAREFÖRENING hade den 18 och 19 juli årsmöte i Örebro under ordförandeskap af körnsnärsmästaren Albert Grönberg, Västerås. Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfverparre, Stilm -Gbg.

I dagarna öppnas *Ulricehamns elektriska spårväg* för allmänheten. Här om dagen företogo några inbjudna en profur med samhällets nya kommunikationsmedel "så långt vägen räckte", d. v. s. från Järnvägstorget till växelanordningarna vid Vintersanatoriet, och det är från denna färd vår foto är tagen.

Sveriges utsädesförenings 25-årsjubileum i Svalöf. Den 26 juli firades i Svalöf Sveriges utsädesförenings 25-årsjubileum, hvilket till följd af den snart sagdt världsbekanta verksamhet, som under nämnda tidsperiod utövats vid försöksfälten i Svalöf, tilldragit sig uppmärksamhet icke blott från vårt land utan äfven från vidt skilda trakter utom dess gränser.

Då för 25 år sedan det första lilla försöksfältet utlades i Svalöf, bestod det af 50 nummer främmande sorter på 86 parceller och intog i det hela 26,6 ar. De nuvarande försöksfälten omfatta 3,250 nummer ensamt af sädeslagen, nästan uteslutande egna sorter; antalet parceller är sammanlagdt 8,500 med en ytvidd af 1,300 ar — däri icke inberäknade Föreningens filialer, spridda lokala försök och odlingar, som stå under dess kontroll.

Denna anstalt har — såsom föreståndaren professor *N. Hjalmar Nilsson* med fullt fog i ett tal vid jubileumsfesten kunde säga — i själfva verket blifvit "ett slags centralbyrå för samtidens vaknande verk samhetslusta på växtförädlingens område".

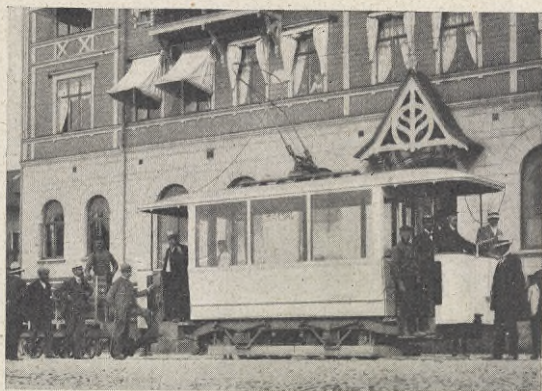

Foto: Lundin, Ulriceh. Kliché: Bengt Silfverparre. DEN NYA SPÅRVÄGEN I ULRICEHAMN.

Till jubileumsfesten hade flera hundra af Sveriges utsädesförenings medlemmar infunnit sig. Tal höllos af bl. a. ordföranden, friherre *Nils Trolle*, och föreståndaren prof. Nilsson. I festprogrammet ingick äfven en promenad kring utsädesfälten samt gemensam middag i folkhögskolan Fridhems gymnastiksal. Utsädesföreningen hade sedan årsmöte, hvarvid till hedersledamöter af föreningen utsågos direktör *J. Fernström*, Stockholm, och f. landshöfdingen *Tornérhjel*m.

Lyckönskningstelegram anlände från konungen, jordbruksministern, Mosskulturföreningen m. fl,

Foto. Rahmn, Malmö

SVERIGES UTSÄDESFÖRENINGENS STYRELSES BESÖK Å FÖRSÖKSFÄLTEN.

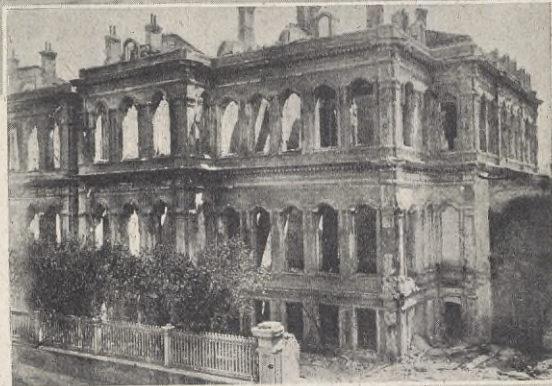
Kliché: Bengt Silfverparre.

JÄTTEBRANDEN I KONSTANTINOPEL.

Söndagen den 23 juli — samma dag som Konstantinopels befolkning skulle fira treårsdagen af den nya konstitutionen — utbröt eld i Stambul, den äldsta stadsdelen, belägen mellan viken Gyllene Hornet och Marmarasjön. Enligt en uppgift utbröt elden på flera ställen samtidigt. Elden spred sig med rasande fart, och bortåt 3,000 bostads- och affärshus lades i aska. Enligt telegram, som emellertid dementerats, skulle ett stort antal personer ha omkommit och skadats. Krigsminister Mahmud Schefket Pascha blef skadad under räddningsarbetet. Officiellt meddelas att elden uppkommit till följd af oförsiktighet af en perser, hvilken häktats. Det påstås dock från många håll att elden anlagts af politiska fanatiker. Elden härjade till kl. 5 på måndagsmorgonen.

Nässjö jästfabrik nedbrann den 26 juli så godt som fullständigt. Elden tros ha uppkommit genom gnistor från fabriken skorstenar. Själva fabriksbyggnaden, ett större trevåningshus, blef lägor-

Efter fotografi.

GÅRDEN TILL SULEJMAN-MOSKÉN, MED RÄDDADE FÖREMÅL.
GENERALSTABENS BYGGNAD.
PARTI AF DEN D. 24 JULI HÄRJADE STADSDELEN BALATA (GYLLNE HORNET).

Kliche: Bengt Sjöström.

Efter fotografi.

FRÅN NÄSSJÖ JÄSTFABRIKS BRAND DEN 26 JULI.

Kliché: Bengt Sjöversparre.

Efter fotografi.

BRANDEN I FONTAINEBLEAUSKOGEN.

Kliché: Bengt Sjöversparre.

nas rof, men man lyckades rädda ett sädesmagasin och ångpannehuset. Fabriken var försäkrad för 320,000 kronor, däraf 200,000 kronor i Skandia och 120,000 kronor i Svea. Den kommer med snaraste att återuppbyggas.

En häftig skogseld utbröt den 22 juli i Fontainebleauskogen vid Paris. Branden rasade i tre dagar och vållade stor skada. En betydande militärstyrka deltog i kampen mot elden. Det antages att elden blifvit anlagd.

Kejsar Wilhelm har i dagarna — tidigare än hvad förut var bestämt — återvänt från Norge-resan till sitt land och mottogs i Swinemünde af stora människomassor. Kejsarens snara återkomst sättes i samband dels med Marockokonflikten och dels med norska prässens uttalanden mot de tyska eskaderöfningarna vid norska kusten.

Efter fotografi.

KEJSAR WILHELM HYLLAS I SWINEMÜNDE VID ÅTERKOMSTEN FRÅN NORGERESAN.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöversparre, Sthlm.—Gbg.

ENGELSKA PORTRÄTT FÖR DAGEN.

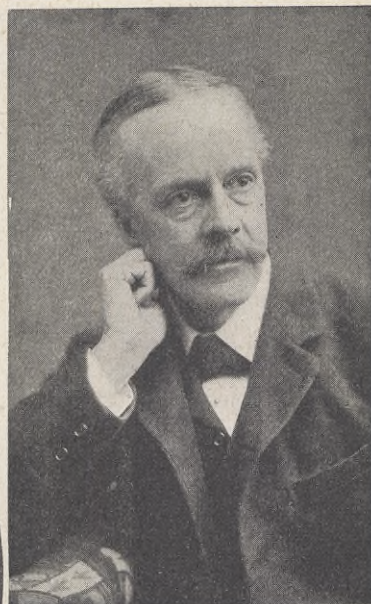

H. ASQUITH,
Englands premiärminister.

I *England* är i dessa dagar det politiska intresset starkt upptaget, dels af *författningsstriden*, som nu ändtligen tycks närma sig sitt slut, och dels af det brittiska rikets ställning till *Marockofrågan*. Att författningsstriden står inför sitt afgörande och att regeringen inom kort skall ha genomfört vetobillen, kan man anse säkert på den grund, att konungen beslutat före-

D. LLOYD GEORGE,
Englands finansminister.

A. BALFOUR,
Oppositionens ledare i Underhuset.

taga en massutnämning af nya liberala lordar, därest icke Öfverhuset bifaller den frisinnade ministärens vetobill. Genom en sådan massutnämning skulle Öfverhuset högst betydligt "radikaliseras", och dess nya sammansättning blefve naturligtvis till gagn för de frisinnades sträfvanden äfven i andra frågor. För att förebygga en sådan situation kommer säkerligen regeringens motståndare att gifva vika. En af de främsta bland dessa, *Balfour*, har uppmanat sina meningssfränder att med hänsyn till sakläget uppgifva motståndet. Hur bittert detta dock är för de konservativa framgick bl. a. af de skandalösa scenerna i Underhuset den 24 juli, då de mest stridslystne af oppositionen demonstrerade mot premiärministern *Asquith* på ett sätt, som hittills varit så godt som okänt inom Englands lagstiftande församling. Det nu så länge omstridda lagförslaget innehåller i hufvudsak, att "money bills", som antagits af Underhuset men förkastats af Öfverhuset, skola föreläggas monarken till sanktionering och sålunda kunna bli lag utan lordernas samtycke, och att beträffande andra lagar ett förslag, som under tre sessioner å rad antagits af Underhuset men som förkastats af lorderna, likaledes skall föreläggas monarken till sanktionering, hvarjämte parlamentsperioderna bestämmas till 5 i stället för 7 år.

— Det är väl icke otroligt att den utrikespolitiska situa-

tionen också i sin mån bidrager till en snar uppgörelse mellan partierna i parlamentet: Finansministern *Lloyd Georges* bekanta tal med dess häidande af Englands intressen i Marockofrågan synes ha vunnit allmän anklång hos båda de politiska hufvudpartierna, och då *Asquith* den 27 juli gjorde *Lloyd Georges* uttalande till sitt eget, vann han omedelbart understöd af oppositionsledaren, *Balfour*, som förklarade, att meningsskilligheterna inom parlamentet aldrig skulle få något inflytande, när hela landets intressen stå på spel;

"om någon räknat på att England skulle för sina inre striders skull försumma rikets intressen så hade denne grundligt misstagit sig på folkets känsla och oppositionens patriotism". — Att England nu vidtagit åtskilliga förändringar i sina flottdispositioner för sommaren och sålunda bl. a. inställt eskaderbesöken i Kristiania, Göteborg och Köpenhamn sättes naturligt nog i samband med Marockokrisen — trots alla dementier.

Foto. Lamm, Stockholm.

Kliché: Ernst Sjöörsparre.

GENERAL JOFFRÉ,
Franska arméns nye högste befälhafvare.

Den 28 juli undertecknade pres. Fallières ett dekret om det högre armébefällets omorganisation. Till chef för generalstaben och befälhafvare öfver hufvudarmén utnämndes general *Joffré*. Genom omorganisationen indrages vice presidentbefattningen i öfverkrigsrådet, hvilken bekläds af general *Michel*, som sålunda aflägsnas och i realiteten efterträdes af general *J.*

SERAFIMERLASARETTETS NYA RÖNTGENINSTITUT.

ETT AF DE BÄST UTRUSTADE I EUROPA.
 FOR HVAR 8 DAG AF D:R LARS EDLING.

Serafimerlasarettets nya Röntgeninstitut har från och med början af innevarande sommar tagits i bruk. Det nya institutet är inrymdt i bottenvåningen af lasarettets nybyggda, mot Handverkaregatan vettande flygel och disponerar därjemte en del af källarvåningen. En trappa upp i samma byggnad finna vi en ny, fullständig operationsafdelning, och vindsvåningen upptages af rum för sköterskor och läkare. En bred korridor, äfven afsedd till väntrum för sängliggande patienter, genomdrager hela byggnadens längd och förbinder rönt-

genafdelningen med kirurgiska klinikens bottenvåning. På ömse sidor af denna korridor äro de olika röntgenlokaler förlagda. Åt Handverkaregatan finna visälunda tvänne stora röntgenlaboratorier, skilda åt gencmtvå mindre rum, af hvilka det ena är afsedd som föreståndarens mottagningsrum, det andra till plåtarkiv. Här undersökas de färdiga plåtarna och jämföras med hvarandra för

H. S. D:s STOCKHOLMSFOTOGRAF.

Kliche: Bengt Sjöbergparre.

1. EXTERIOR. 2. PLÅTARKIVET MED BELYSNINGSAPPARATER FÖR PLÅTSTUDIER. 3. RÖNTGENLABORATORIET N:R 2. EN NJURE INSTÄLLES TILL UNDERSÖKNING. 4. ETT HJÄRTA UNDERSÖKES.

diagnosens ställande, här inregistreras de och förvaras i stora, härför enkom inrättade väggskåp. För plåtgranskningen äro fönstren å dessa bägge rum till halva sin höjd klädda med skifvor af mjölkglas; dessutom finnes i ett hörn en särskild belysningsapparat af dr Forssells egen uppfinning och allmänt erkänd som den bästa existerande i sitt slag. Från plåtarkivet finnes en nedgång till källaren, där rymliga reservlokaler för plåtförvaring ävensom linneförråd, gaskök m. m. äro anordnade.

Från de bägge ofvannämnda centrala arbetsrummen förmedlas ingången till hvardera röntgenlaboratoriet genom ett mellanliggande rymligt och ljusst skyddsrum, afskildt från själva laboratorierummet genom från golf till tak gående, blyklädda och med stora blyglasfönster försedda mellanväggar. I dessa skyddshus finnas manövreringsinstrument för samtliga i röntgenrummen befintliga apparater ävensom för den elektriska belysningen. Då så för undersökningsändamål är nödigt, kan från skyddshuset medels ett enda handgrepp hela laboratoriet göras mörkt genom ljustäta rullgardiner, löpande i falsar på en gemensam axel, som sättes i rörelse af en elektrisk motor. — Från skyddshusen kunna vidare genom sinnrika, i taken anbragta kopplingsanordningar hvilka som helst i röntgenrummet befintliga apparater sättas i förbindelse med den elektriska strömmen, hvarigenom ett besvärligt och tidsödande arbete undvikes. Det ena laboratoriet är afsedt hufvudsakligen för behandling, det andra hufvudsakligen för undersökningar; dock äro båda fullständigt inredda för bägge dessa ändamål, på det att arbetet lätt och bekvämt må kunna fördelas efter behof. I hvardera röntgenrummet finna vi sålunda tvänne generatorer af modernaste slag för den högspända strömmen, vidare genomlysningsapparater, bord för röntgenbehandling och fotografering jämte en mängd hjälpapparater som, här ej kunna närmare beskrivas. Särskildt böra emellertid nämnas apparaterna för genomlysning i stående och i liggande ställning, hvilka båda äro konstruerade af dr Forssell själf och utmärka sig såväl för synnerlig ändamålsenlighet och bekvämlighet i användningen som för sinnrikhet, parad med enkelhet, i konstruktionen.

På andra sidan af korridoren finna vi utom trappuppgång och förstuga tolett- och sköljrum, väntrum

samt vaktrum för personalen. Dessutom ligger här ett rymligt, synnerligen bekvämt och väl inredt mörkrum för plåtarnas kemiska behandling, bl. a. försedt med tvänne automatiska framkallningsbord, drifna medels elektricitet, samt slutligen ännu ett röntgenlaboratorium, afsedt uteslutande för terapeutiska ändamål. Här skall utom apparaten för röntgenbehandling, installeras äfven ett instrumentarium för s. k. diatermi, hvarmed förstås behandling (hufvudsakligen af svulster) medels den elektriska strömmens värmeverkan.

Till nybyggnaden beviljades af 1909 års riksdag ett anslag på 250,000 kr. Häri ingrepos dock utom operations- och röntgenafdelningarna, äfven kostnaderna för lasarettets nya tvättinrättning. För röntgeninstitutet fanns emellertid sedan föregående år en summa af 40,000 kr. disponibel, som af enskilda medel blifvit donerad för detta särskilda ändamål. För nyanskaffning af behöfliga apparater anslag samma riksdag dessutom 10,000 kr. Byggnadens arkitekt är hr Ludvig Peterson. Röntgeninstallationen är utförd af firman John Anderssons elektrotekn. Byrå i Stockholm.

Det sålunda fullbordade institutet är utan gensägelse det största och bäst utrustade i Skandinavien, men torde utan svårighet kunna upptaga en täilan äfven med de förnämsta i sitt slag i hela Europa. Förtjänsten häraf tillkommer till allra största delen dess energiske och genialiske föreståndare, dr Gösta Forssell, som här nedlagt frukterna af en mångårig, rik erfarenhet och ett aldrig tröttnande arbete. De ledande tankarna vid institutets planläggning ha varit att bereda det kräfvande röntgenarbetet så luftiga, ljusa och rymliga lokaler som möjligt, att på ett praktiskt och för arbetets utförande bekvämt, men tillika enkelt sätt ordna instrument och apparater samt sist men icke minst att genom rummens och skyddshusens anordning för såväl sköterskor som läkare bereda ett verksamt och konsekvent genomfördt skydd mot röntgenljusets farliga inverknings, som i utlandet kostat så mången röntgenmans hälsa, ja, lif. Serafimerlasarettets nya röntgeninstitut framstår icke minst i dessa afseenden som en mönsteranstalt, hittills icke öfverträffad, och en heder för vårt land att kunna framvisa.

UNIVERSITETET I BRESLAU, SOM DEN 3 AUG. FIRADE 100-ÅRSJUBILEUM.

Universitetet i Breslau har nyligen fyllt 100 år, och under dagarna 1-3 augusti firades jubileet med stora festligheter. En mängd deputerade från läroanstalter i skilda delar af världen deltog. Universitetet är f. n. ett af de mest besökta i Tyskland.

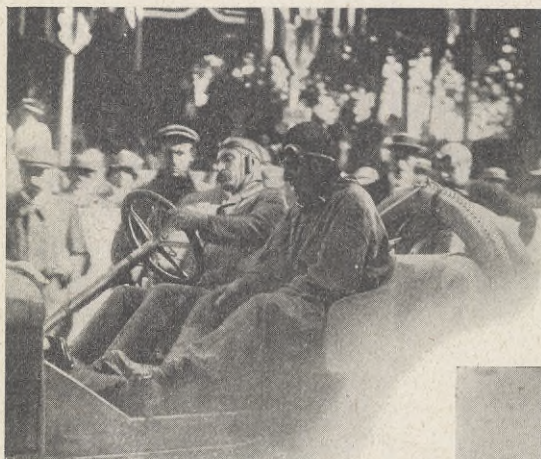
Efter fotograf.

AUTOMOBILTÄFLINGEN VID LE MANS: Hemery, förste pristagaren, vid målet.

Kliche: Bengt Sjöström.

Den 22 juli gick den stora *automobiltäflingen* om "Grand prix de France" af stapeln vid *Le Mans*.

broder till Henri Fournier, segraren i den stora *automobiltäflingen* Paris—Berlin 1901.

Efter fotograf.

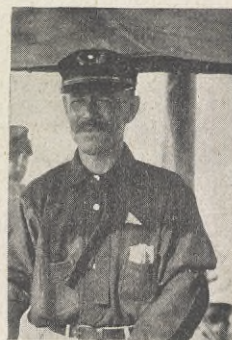
Kliche: Bengt Sjöström.

FOURNIER, SOM FÖRÖLYCKADES UNDER TÄFLINGEN, vid starten till sin ödesdigra färd.

Första pristagare blef *Hemery*, som begagnade en Fiat-automobil. Under täflingen inträffade en svår olycka, som kostade en af deltagarna, *Maurice Fournier*, lifvet. Den främre axeln på hans bil brast medan F. körde med en fart af 100 km. i timmen, automobilen välte och benzinbehållaren exploderade, hvarvid F. blef så svårt skadad att han afled efter få minuter. Hans chaufför blef äfven skadad. *Maurice Fournier* var

Imotorbåt öfver Atlanten.

Den 15 juli startade från Jamaica Bay, Newyork, motorbåten "Caronia" på en färd öfver Atlanten. "Caronia", som föres af kapten *John Weller*, är den första motorbåt som gjort försök att färdas öfver Atlanten. Ibland motormän motses resultatet af denna vågsamma färd naturligtvis med största intresse.

Efter fotograf.

KAPTEN JOHN WELLER. — MOTORBÅTEN SOM SKALL KORSA ATLANTEN.

Kliche: Bengt Sjöström.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

* Data å nästa sida.

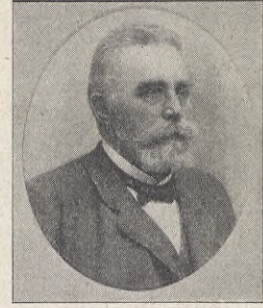
F. VON ESSEN.
Friherre. Riksmarskalk. — Stock-
holm. 80 år 30 Juli.*

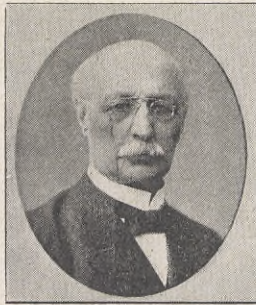
C. F. MANDERSTRÖM
Friherre. Godsegare. — Dufve-
holm. Katrineholm. 65 år 28 Juli.*

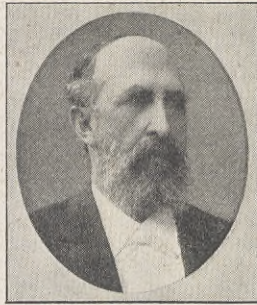
A. J. JUHLIN.
Generaldirektör. — Stockholm.
50 år 26 Juli.*

C. PEHRSON.
Rektor. — Kristinehamn.
Nyttillträds led. af Riksd. F. K.*

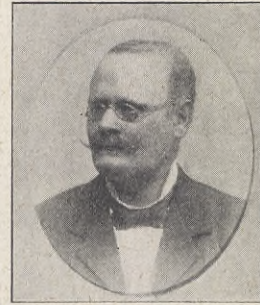
C. G. LUNDQUIST.
F. d. Professor. — Upsala.
70 år 5 Aug.*

J. A. G. MURRAY.
Apotekare. — Stockholm.
70 år 5 Aug.*

A. Z. LINDHOLM.
Provinsialläkare. Med. Lic. —
Lidköping. 55 år 25 Juli.

F. SJÖBERG.
Veterinär. — Helsingborg.
50 år 22 Juli.*

C. J. JONSSON †.
Fabriksidkare. — Borås.
F. 38. † 23 Juli.

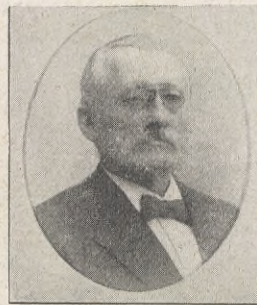
C. J. ANDERSSON Jr †.
Handlande. — Stockholm.
F. 45. † 15 Juli.

N. DAMSTEDT †.
Grosshandlande. Kommunal-
man. — Brunne. F. 48. † 14 Juli.

K. E. RAHMBERG †.
F. d. Disponent. — Örebro.
F. 54. † 15 Juli.*

C. J. CALLIN †.
F. d. Rektor. Fil D:r. — Stock-
holm. F. 39. † 24 Juli.*

J. A. ÅSTRAND †.
Kyrkoherde. — Norunga,
Skåra st. F. 50. † 20 Juli.

C. O. SCHENSON †.
Kronofogde. — Skönnerud.
F. 57. † 16 Juli.*

C. A. M. LINDER †.
Hamnkaptän. — Stockholm.
F. 58. † 28 Juli.*

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

FREDRIK VON ESSEN. Riksmarskalk, f. d. statsråd o. chef f. Finansdepartementet; ordförande i styrelsen öfver allm. Brandförsäkringsverket f. byggn. å landet. R. o. komm. af K. M. O. Eger egendomarne Källås i Skarab. län samt Salsta o. Vattholma i Ups. län. Bigrafer o. helsidesporträtt i ärg. I:17 o. VII:53.

CARL MANDERSTRÖM. F. d. Kadett v. K. Krigsskolan, tjänsteman v. Stat. järnvägar 75—82. Eger egendomen Dufveholm m. underlyd. i Söderm. län. Varit led. af kommunalnämnd o. fattigv.-nämnd. Styr. led. i Wernbohl fabr. A-B.

JULIUS JUHLIN. Stud.-ex. 82, fil. dr. o. docent i meteorologi v. Ups. univ. 91, lektor i fysik o. kemi v. h. allm. lärov. i Skara 92, f. i. rektor därst. 93. Led. af universitetsexamenkommittén 02. Statsråd och chef i. Civildepartementet 06—07, sedan sistl. är generaldirektör o. chef i. K. Postverket. Led. af Riksd. F. K. sedan 07. Styr.-ordf. i A.-B. Tjänstemannabanken sedan 09 (hänvisas till ärg. VIII:42 där helsidesporträtt o. utförlig biografi återfinnes).

CARL PEHRSON. F. 48, stud. ex. 69, prestex. 72, past. ex. 79, komminister 76 nedlade prestembetet 83 o. egnade sig därefter åt den frikyrkliga verksamheten i Sverige o. Norge t. 92, öfvertog då Kristinehamns Prakt. skola. Stadsfullmäktigt sedan 99. I dagarne utsedd till ersättare å ledig plats i Riksd. F. K.

GUSTAF LUNDOQUIST. Stud.-ex. 58, elev v. Tekn. Inst. 57—60, fil. dr. 69, docent i fysik s. å.; adjunkt i fysik o. mekanik 74, professor i mekanik v. Upsala univ. 75—06. Censor v. stud.-ex. 76, 78—11; inspektor i Stockholms nation i Upsala 85—98. På sin tid led. af styr. i. h. Element.-lärov. i. h. i Upsala samt dess kassaforv., stadsfullmäktigt o. ordf. i Fattigv.-styr. Led. af K. Vet.-soc. i Upsala 76 samt dess ständige skattmästare sedan 83.

AXEL MURRAY. Apot.-ex. 67, anst. å olika apotek till 78, sedan sistn. år inneh. af apoteket Svanen i Stockholm o. af med.-förråd å Gustafsberg sedan 79. Led. af Apot. soc. direktion 83—96, Soc. kassaafsest. led.

96—08. Revisor af medicinaltaxorna 84—06, led. af kommittén i utarbet. af nya grunder i apoteksvarors taxering 1900. Led. af styr. i apot.-kårens lifränte- o. pensionskassa 88, af styr. öfver båda amorter.-fonderna i. apot. privilegier 93, led. af styr. i. Pharmaceut. Inst. 92—1900, kassaafsest. i Pharmaceut. föreningen 79—86. Led. af Jakobs förs. kyrkoråd 95, af kyrkofullmäktige 1900, af skolrådet o. af öfverstyrelsen i Stockholms stads folkskolor 95—05. Donerat betydande belopp t. staden Säter, till farmaceuternas sjukhus o. till Norra friv. arbetshuset. En af svenska farmaciens märkesmän, är M. Hederstedamot af Pharmaceut. föreningen sed. 94

FRANS SIBERG. Stud.-ex. 85, vet.-ex. 89, karantäns- o. exportbesikt. vet. 1900, distr.-vet. i Kungsör 04, andre besikt. vet. v. Helsingborgs obligatoriska köttbesiktning 08. Styr. led. i Helsingborgs Djurskyddsförening sedan 04.

EDWARD RAHMBERG †. Afjade ing.-ex. v. Falu Bergsskola, praktiserade v. järnbruk, bruksförvaltare v. Skogaholms bruk 88—98, från sistn. år till inuev. är disponent. Under sex år ordförande i kommunalnämnden, samt en följd af år v. ordf. i kommunalstämman o. i kyrko- o. skolrådet.

CARL JOHAN CALLIN †. Stud.-ex. 56, fil. dr. 66, vik. adj. i Falun 67, kollega i Stockholm 69, förestånd. i Sundsvalls priv. elem. läroverk 71—78, tjänstgjorde därefter i Hernösand samt var rektor i Örnsköldsviks lägre allm. lärov. 79—07, då han efter afsked aflyttade t. huvudstaden.

CLAES SCHENSON †. Stud.-ex. 75, intr. i Landstaten 84, kansliex. 87, länsbokh. 95, kronofogde i Nordmarks fogderi, Verml. län sedan 03. Verksam i allmänna angelägenheter inom sin ort, särskildt för Nordmarks järnvägsfråga. Styr. led. i A.-B. Sundshagsfors tramassetfabrik.

ADOLF LINDER †. Egnade sig först åt sjömannabanan, aflade examina och förde befäl å Stockholmsfartyg i allägna farvatten, ingick 83 i Rederibol. Union, öfvergick 1900 till rederibol. Sverige—Kontinenten som trafikchef för Trelleborg—Sassnitzrouten, blef 03 hamnkapten i Stockholm. Ordförande o. en af de ledande männen i Angfartygsbefälh. Sällskapet.

Efter fotografi.

Klick: Bengt Sjöfersparre.

DEN FRANSKA AVIATIKERN BEAUMONT, segraren i den engelska rundflygningen. Den 26 juli inkom Beaumont såsom förste pristagare i denna stora täfning efter att ha tillryggalagt sträckan på en tid af sammanlagt 22 timmar och 28 minuter. Beaumont vann genom denna flygning ett pris på 200,000 mark.

Hrr Fotografier uppmanas att vid insändande af fotografier till HVAR 8 DAG tillsä, att deras namn finnes anbragt på fotografiet; uraktilheten härutinnan leder lätt till förvexlingar och misstag vid likvideringen.

(Till ill. å sid. 707.)

Åkers styckebruk — beläget omkring 10 km. från Mariefred och utgörande en af mellersta Sveriges största egendomar — har af den förra ägarinnan, den nyligen aflidna lady Gosling, till större delen testamenterats till öfverstinnan Nyblæus, gift med öfverste N. i Sköfde. En mindre del af godset, såsom uppgifves $\frac{3}{8}$, tillfaller hr Bo von Stockenström på Ekensholm. Lady G. fick en del af godset från en farbror till nämnde von S. Öfverstinnan Nyblæus erhåller dessutom för sin del corps de logiet vid Åkers styckebruk och de kontanta medlen. Öfverstinnan, af ungersk börd, född Podhorsky, är fosterdotter till lady G. Åkers styckebruks jordbruksfastighet hade 1905 ett taxeringsvärde af 1,782,500 kr. och brukets industriella anläggningar, masugn m. m., 244,000 kr.

Genom lady G:s testamente erhöill löjtnanten greve Knut Posse Taxinge-Näsby gård.

VECKANS DAGAR

25 juli. Från London, Paris, Wien Berlin och andra europeiska huvudstäder ingå telegram om den oerhörda hetta, som sedan någon tid råder och som kräft många offer bland människor och djur.

26 juli. Exkonung Manuel uppgifves ha för afsikt att återvända till Portugal för att ställa sig i spetsen för en kontrarevolution.

27 juli. I södra Sverige rasade ett häftigt askväder, som vallade flera eldsvådor i Skåne och Blekinge. Angaren "Malmö" på routen Lübeck—Köpenhamn—Malmö träffades af ett åskslag och måste uppläggas på varivet i Malmö för reparation. — Från London dementerades officiöst att Engelslands flottöfrelser och dess förändringar i programmet för sommarens flottöfningar ha något samband med Marocko-konflikten.

31 juli. Ballongen "Danmark" från Köpenhamn nedföll med sin förare greve Moltke och två passagerare i Kattegatt. Ballongen och de tre nödställda bärgades af fyrmästaren på Heselön m. fl. — Sjömansstrejken vid Engelslands nordostkust förklarades definitivt avslutad.

INNEHÅLL

Gottfrid Kallstenius. — Oscar I:s sarkofag i Riddarholmskyrkan. — Svenska bilder för dagen. — Svensk slöjd i Amerika. — Sveriges utsädesförenings 25-årsjubileum. — Jättebranden i Konstantinopel. — Engelska porträtt för dagen. — Serafimerlasarettets nya röntgeninstitut. — Storsport. — Veckans porträttgalleri. — Aviatikern Beaumont. — Veckans dagar.

Eftertryck af text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan särskildt medgifvande förbjudes vid laga påföljd.